NTFR 2026/1718

ARBEID, LOON EN RESULTAAT

Standpunt toepassing artiestenregeling

Belastingdienst, kennisgroepstandpunt nr. KG:204:2026:18
Wetsartikelen: Art. 5a Wet LB; Art. 5b Wet LB

Samenvatting

De Kennisgroep loonheffing algemeen heeft een standpunt ingenomen over de toepassing van de artiestenregeling.
Een stichting behartigt de belangen van een muziekband. De individuele bandleden maken geen deel uit van de stichting. De stichting heeft een overeenkomst afgesloten met een professioneel boekingskantoor dat de boekingen voor de band verzorgt. Zowel het boekingskantoor als de stichting beschikken over een inhoudingsplichtigenverklaring waardoor de inhoudingsplicht over de gage feitelijk wordt verlegd van het boekingskantoor naar de stichting. De individuele bandleden willen echter voor enkele optredens buiten de artiestenregeling om opereren. Voor deze optredens factureren zij de gage rechtstreeks aan de stichting. De bandleden zijn buiten (fictieve) dienstbetrekking werkzaam.

Vragen

1. Kan de opting-out-regeling voor de betreffende optredens worden toegepast?
2. Zo ja, welke partijen moeten de opting-out-regeling overeenkomen?

Antwoorden

1. Ja.
2. De stichting en de artiest.

Noot: Molenaar*

Op zich goed dit kennisgroepstandpunt, maar het kan eenvoudiger tussen de artiesten en de stichting. Nadat de Belastingdienst op 7 oktober 2015 de twee modelovereenkomsten ‘opting-out voor artiesten’ had goedgekeurd (een voor individuele artiesten en een voor gezelschappen), ontstond er rumoer in de artiestenwereld dat dit wel erg ingewikkeld ging worden in vergelijking met de bestaande VAR-wuo, want er zou elke keer een overeenkomst nodig worden. De Wet DBA was nog in behandeling bij de Eerste Kamer en in december werd daar een petitie aangeboden dat artiesten het eenvoudiger en werkbaarder wilden.

Eerste Kamer

Daarop schreef de staatssecretaris van Financiën op 18 januari 2016 aan de Eerste Kamer (DB/2015/469U): ‘In plaats van het opsturen van een VAR kan de artiest schriftelijk (bijvoorbeeld per mail) met zijn opdrachtgever afspreken dat de artiestenregeling niet wordt toegepast. Deze afspraak kan ook na afloop van het optreden tegelijk met het sturen van de factuur worden gemaakt. De artiest hoeft dus geen VAR meer aan te vragen waardoor zijn administratieve lasten dalen.’

Praktijkoplossing

De praktijk heeft hierna de volgende oplossing bedacht, die door heel veel artiesten en opdrachtgevers wordt gebruikt:
– Als een artiest geen gebruik wil maken van de artiestenregeling zet hij de volgende tekst op zijn factuur: ‘De artiest (of het gezelschap) heeft er voor gekozen om géén gebruik te maken van de artiestenregeling, dus om géén loonheffingen te laten afdragen en niet verzekerd te zijn voor de werknemersverzekeringen. (Deze keuze geldt voor alle leden van het gezelschap.) Door deze keuze mag de opdrachtgever de gage voor het optreden bruto aan de artiest (of het gezelschap) uitbetalen.’
– De opdrachtgever accepteert deze keuze en betaalt de factuur zonder inhoudingen. Daarmee is een overeenkomst tot stand gekomen, omdat de opdrachtgever akkoord is gegaan met het voorstel van de artiest (of het gezelschap).

Gezelschappen

Bij een gezelschap zal een lijst moet worden overgelegd met namen en adressen van de artiesten van dat gezelschap, zodat voor de opdrachtgever duidelijk is wie er hebben gekozen om uit de artiestenregeling te stappen.

5 Hof Amsterdam heeft een keer in een bepaalde situatie een achteraf betaalde kostenvergoeding tot het loon gerekend, hierbij refererend aan de maatschappelijke opvattingen (hof Amsterdam 31 mei 2006, ECLI:NL:GHAMS:2006:AX9107). Dit deed het hof toen deze opvattingen op dat punt nog expliciet in de Wet LB werden genoemd. Inmiddels is dat niet meer het geval. Overigens sloot het hof een achteraf toegekende onbelaste vergoeding niet categorisch uit. Van Dijck deed dat evenmin, zie J.E.A.M. van Dijck en I.J.F.A. van Vijfeijken, Het fiscale loonbegrip na 2000, 2e druk, Kluwer, Deventer 2007, p. 56. Ook aan de polemiek hierover tussen Van Mourik en Van Schendel, WFR 2007/42 en 2007/288, kunnen geen sluitende juridisch relevante argumenten worden ontleend dat een vergoeding ‘achteraf’ niet onbelast kan worden toegekend.

* dr. D. (Dick) Molenaar - werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

Eenvoudig

Hiermee wordt op een eenvoudige manier voldaan aan art. 3bis Uitv reg LB 2001 en is het niet nodig om voor elk optreden een goedgekeurde modelovereenkomst in te vullen en te ondertekenen. Dat klopt met de premisse van de staatssecretaris in zijn brief aan de Eerste Kamer dat de administratieve lasten van de artiesten zullen dalen. In de artiestenpraktijk worden de goedgekeurde modelovereenkomsten nauwelijks gebruikt, want bijna alle artiesten en gezelschappen geven de zogenoemde 'eigen verklaring' af, die door de opdrachtgevers wordt geaccepteerd. Het zou goed zijn als het kennisgroepstandpunt met deze mogelijkheid van de 'eigen verklaring' zou worden uitgebreid, want nu komt het nogal onwerkelijk over.

Afschaffen

Maar het ministerie van Financiën kan beter werk maken van het afschaffen van deze artiestenregeling, zoals ik bepleitte in mijn NTFR Opinie 'Hoe verder met de artiestenregeling', NTFR 2024/116. Bijna niemand wil die regeling nog, ook de artiesten niet, en de historische argumenten voor de artiestenregeling zijn volledig verdwenen. Bij het vereenvoudigen van de belastingwetgeving is dit het eerste dat geschrapt kan worden.

Inkomensvoorzieningen en pensioenen